

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.

0030 OSLO

Deres ref.

Vår sak

06/01466-012 006974/06 BE/ghg
443.10

Oslo, 20.06.2006

HØRING - UTKAST TIL ENDRINGER I LOV OM HUMANMEDISINSK BRUK AV BIOTEKNOLOGI M.M. (BIOTEKNOLOGILOVEN)

De viktigste forslag som fremmes i høringen gjelder muligheten til å forske på overtallige befruktede egg og forskning på stamceller. Dette reiser vanskelige etiske spørsmål, både i forhold til forskning på overtallige befruktede egg og stamcelleforskning. På den ene siden gjelder det respekten for kimen til liv, respekt for individet og menneskeverd, og frykt for at denne forskningen skal føre til etisk uakseptable forhold slik som utvikling mot "designerbarn".

På den annen side kan stamcelleforskning vise seg å føre til resultater som vil gjøre at syke mennesker kan helbredes eller få lindrende behandling slik at deres liv forlenges eller livskvaliteten forbedres i betydelig grad. For mange barnløse par er savnet av barn svært stort, og det å få bedre og sikrere metoder til assistert befruktning vil redusere belastningen for parene – og da særlig kvinnene.

I den foreliggende sak har Landsorganisasjonen i Norge (LO) søkt å avveie de to hensynene slik at man støtter forskningen, men samtidig bevarer respekten for det befruktede egg og menneskets integritet og menneskeverdet.

LO støtter regjeringens forslag om å tillate forskning på overtallige befruktede egg for begrensede formål, for å:

1. Utvikle og forbedre metoder og teknikker for befruktning utenfor kroppen i den hensikt å oppnå graviditet,
2. utvikle og forbedre metoder og teknikker for genetiske undersøkelser av befruktede egg med henblikk på å fastslå om det foreligger alvorlige arvelig sykdom eller
3. oppnå ny kunnskap i forbindelse med behandling av alvorlig sykdom hos mennesker (herunder stamcelleforskning).

LO støtter også forslaget om å tillate genetiske undersøkelser av befruktede egg (preimplantasjonsdiagnostikk) for å utelukke alvorlige, arvelig sykdom før befruktede egg settes inn i kvinnens livmor. Vi har merket oss at vevstypetesting bare vil være tillatt i forbindelse med fare for å overføring av alvorlig monogen eller kromosomal arvelig sykdom. LO viser bl.a. til at det ikke alltid er klare grenser mellom hva som er arvelig eller ikke-arvelig sykdom, og det finnes sykdommer som har arvelige komponenter uten at man fullt ut kjenner mekanismene. Vi hadde derfor sett det som naturlig at departementet også hadde vurdert muligheten av å tillate vevstypetesting i forbindelse med alvorlige sykdommer som ikke er kjent som monogen eller kromosomal arvelige. De tunge problemstillinger knyttet til søsken som donor er neppe spesielt forbundet med spørsmålet om sykdommen er arvelig eller ikke.

LO viser til at den aktivitet som det nå åpnes for, gjelder områder som er svært sensitive, og hvor det er knyttet mange etiske motforestillinger. Derfor er det svært viktig at man ved detaljutformingen av regelverket tydeliggjør behovet for at forskning m.m. må skje innenfor etisk akseptable rammer, og det må legges vekt på å gjennomføre konkrete tiltak for å påse at dette følges opp i praksis.

Videre vil vi peke på at mye av det som det åpnes for, vil være av spesiell betydning for kvinner; og det må legges vekt på å ivareta deres behov best mulig. Par som trenger hjelp i form av assistert befruktning vil selvsagt begge være opptatt av best mulig resultat, men kvinnen står her i en særstilling. Det er viktig å redusere den medisinske belastningen mest mulig for kvinner i forbindelse med assistert befruktning, bl.a. ved å sikre best mulig kvalitet på behandlingen og at denne blir så effektiv som mulig. Dette er også i tråd med regjeringens ønske om bl.a. å utvikle og forbedre metoder og teknikker for befruktning utenfor kroppen i den hensikt å oppnå graviditet.

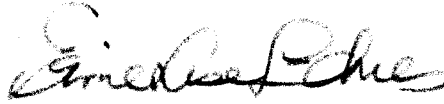
LO ser de foreslåtte endringer som viktig bl.a. for å kunne drive forskning for å oppnå ny kunnskap med sikte på behandling av alvorlige sykdommer. Vi er klar over at det kan være mange og vanskelige hindringer for å komme fra ny kunnskap utvikles til den overføres til praksis. Det er imidlertid viktig at norske forskningsmiljøer deltar i dette arbeidet, og på en del områder kan man alt nå vise til lovende resultater. LO er opptatt av at man utvikler nye teknologier for å ivareta medlemmenes interesser også når det gjelder å ta i bruk bioteknologi for å bedre behandlingsmuligheter for syke. Dette vil særlig komme de til gode som rammes av sykdom, men også deres familie og samfunnet for øvrig.

LO viser til at mye av den forskning som i dag skjer på stamceller, og ellers innen bioteknologi, er i stor grad knyttet opp til økonomiske interesser slik som den farmasøytiske industrien, kapitalsterke grupper osv. Bl.a. gjennom patentrettigheter sikrer disse seg kontroll med bruken av forskningsresultatene. Dette er bl.a. demonstrert svært tydelig i forbindelse med spørsmålet om testing for enkelte former for arvelig brystkreft.

LO ser det som svært viktig at mer av denne forskningen skjer i offentlig regi og slik at resultatene ikke bare kan brukes av rike land og grupper med sterk økonomisk bæreevne. Ut fra solidaritetshensyn, både mellom ulike økonomiske og sosiale grupper i og mellom land, er det nødvendig at forskningen på stamceller og annen bioteknologisk forskning er så åpen som

mulig. Dette kan bare sikres gjennom et sterkt offentlig engasjement. LO ber derfor om at man i det videre arbeid med endringer i og oppfølging av bioteknologiloven vektlegger også dette aspekt. Regjeringen må sørge for en ytterligere styrking av den bioteknologiske forskningen i tråd med Soria-Moria erklæringen.

Med vennlig hilsen
LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Trine Lise Sundnes

Bjørn Erikson